

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1672/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.380/2022/12. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A dr. Molnár István ügyvéd által képviselt gazdasági társaság indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.380/2022/12. számú közbenső ítélete ellen terjesztette elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt 2023. június 28-án, a Fővárosi Törvényszék útján az Alkotmánybírósághoz. A panaszbeadvány a támadott bírói döntést az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével tartotta ellentétesnek.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszból és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy az alapügy (biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt indított per) tárgyát az képezte, hogy egy tűzkáreseményért a biztosító (a továbbiakban: alperes) helytállási kötelezettséggel tartozik-e vagy sem, és ha igen, mely biztosítási szerződés alapján.
- [3] Az alapügy előzményeként a felperes gazdasági társaság 2003. október 11-ei kockázatviselési kezdettel vagyonszociális szerződést kötött egy ingatlan (a továbbiakban: ingatlan 1.) biztosítására. 2007. július 3-án a felperes megbízta az indítványozó biztosítási alkusz kft.-t a már meglévő és az újonnan megkötendő biztosítási szerződése teljes körű kezelésével. 2010. november 9-én az indítványozó díjjánlatot kért a felperes nevében, a felperes telephelyén működtetett wellness központ (a továbbiakban: ingatlan 2.) biztosítására. Ezt az alperes 2010. november 10-én elkészítette, majd azt a felperes 2010. november 30-án aláírta, az indítványozó pedig 2010. december 1-jén visszaküldte az alperesnek. Az alperes 2010. december 3-ai dátummal, és 2010. december 1-jei kockázatviselési kezdettel állított ki 3757321

számon kötvényt az ingatlan 2.-re. Később az ingatlan 2. címe az önkormányzat jegyzőjének határozata értelmében megváltozott, így az indítványozó a 3757321 számú kötvényen az új cím átvezetését kérte, amelynek az alperes 2013. szeptember 5-ei dátummal eleget tett.

- [4] Az indítványozó 2013. szeptember 26-án díjajánlatot kért a felperes nevében az ingatlan 1. és az ingatlan 2. helyeken „wellness és szabadidő centrum” megjelölésű tevékenység biztosítására. Az alperes a díjkalkulációt 2013. október 14-én elkészítette, biztosított tevékenységként „saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése, wellness központ, fitnessterem üzemeltetése” nevesítésével. A felperes a díjkalkulációt aznap aláírta, az indítványozó pedig 2013. október 15-én visszaküldte az alperesnek, aki 2013. október 16-án, a 3757321 számú kötvénnyel vállalta az ingatlan 1. és az ingatlan 2. telephelyeken sportlétesítmény működtetésének biztosítását, 2010. december 1-jei kockázatviselési kezdettel. A felperes az ingatlan 1.-re 2003-ban (még egy másik biztosítóval) kötött biztosítási szerződést 2013. október 11. napjára felmondta.
- [5] 2015. május 4-én a felperesből kiválással létrejött egy új kft., amelynek a tulajdonába került az ingatlan 2. Az indítványozó az erről szóló értesítő e-mail-t az alperes részére továbbította, és kérte a biztosítási szerződés módosítását. Az alperes erre 2015. szeptember 9-én díjkalkulációt állított ki, amelyben rögzítette, hogy az aláírással egyidejűleg a jogutód új kft. 3757321 kötvényszámú szerződéséből az ingatlan 1. törlésre kerül – az a jelen szerződésben lesz biztosított –, és a 3757321 kötvényszámú szerződésben a továbbiakban csak az ingatlan 2. lesz biztosított. A felperes a díjkalkulációt 2015. szeptember 9-én aláírta, az indítványozó azt másnap az alperesnek visszaküldte, és az abban foglaltak hatályba helyezését kérte. Így a 4636262 számú kötvény szerint, 2015. szeptember 12-ei keltezéssel és 2015. szeptember 10-ei kockázatviselési kezdettel, a felperes ingatlan 1. szerinti telephelye lett biztosítva, tevékenységként „sportlétesítmény működtetését” megjelölve. A szintén 2015. szeptember 12-ei keltezésű, 3757321 számú kötvényben pedig a jogutód új kft. részére lett biztosítva az ingatlan 2. szerinti sportlétesítmény, 2010. december 1-jei kockázatviselési kezdettel.
- [6] 2018. június 13-án a felperes ingatlan 1. szerinti telephelyén tűz ütött ki. Az ott elhelyezkedő raktár csarnokában egy világítótestben keletkezett zárlat, amely miatt közel 3500 m² terület égett ki, és az ott raktározott elektronikai berendezések megsemmisültek. Megégett és szennyeződött a raktárépület melletti irodaépület is. A káreseményt az indítványozó bejelentette az alperesnek, aki azonban 2018. augusztus 6-án arról értesítette az indítványozót, hogy egyrészt vitatja, hogy a tűzzel érintett helyszín megegyezne az ingatlan 1.-gyel, másrészt pedig csak a wellness centrum biztosított, az egyéb épületek (raktár, iroda) és az azokban folytatott tevékenységek

nem. Az alperes így – korlátozott biztosítottság miatt – 3 320 000 Ft összegig ismerte el a helytállási kötelezettségét.

- [7] 2019. június 5-én az alperes pert indított a felperes ellen biztosítási díj követelése jogcímen. Abban a perben vitatott volt, hogy a felek jogviszonyára a 3757321 kötvényszámú, vagy a 4636262 kötvényszámú szerződés irányadó-e, és ebből adódóan a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényt (a továbbiakban: Ptk.), vagy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényt (a továbbiakban: régi Ptk.) kell-e alkalmazni. Az ügyben az első- és másodfokú bíróság is kimondta, hogy az ingatlan 1.-et érintő jogvitára 2015. szeptember 9-től a 4636262 kötvényszámú szerződés, és ennek megfelelően a Ptk. szabályai irányadók.
- [8] A felperes – az indítvánnyal érintett jelen ügyben – keresetben kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 614 913 230 Ft és ennek késedelmi kamata összegében biztosítási szolgáltatás teljesítésére. Állította, hogy a biztosítási jogviszonyra a 3757321 kötvényszámú szerződés az irányadó, a 4636262 számú kötvényt csak a számok felcseréléseként értékelte, de azt elismerte, hogy 2015-től négy évig nem jelezte, hogy a szerződés nem az akaratának megfelelően jött létre. Álláspontja szerint továbbá a vagyonszerzési szerződés minden, az ingatlan 1. szerinti telephelyen található épületre kiterjed, az épületegyüttes egy helyrajzi számon szerepel az ingatlan-nyilvántartásban, erről pedig – valamint az ott folytatott ingatlan-bérbeadási tevékenységről – az alperesnek igazolhatóan tudomása volt. Az indítványozó a perben felperesi beavatkozó volt. Az alperes ellenkérelmében a keresetet jogalapjában és összecszerűségében is kérte elutasítani.
- [9] 2.1. A Fővárosi Törvényszék a 2022. március 23-án kelt, 21.G.41.091/2019/60. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az ingatlan 1.-en 2018. június 13-án bekövetkezett tűzkáreseményért az alperes a 4636262 kötvényszámú szerződés szerint tartozik helytállási kötelezettséggel.
- [10] Az indokolásban a bíróság részletesen áttekintette, a felek között mikor, milyen tartalommal jöttek létre vagyonszerzési szerződések. Ennek keretében rámutatott, hogy az alperes a 2015. szeptember 9-ei díjkalkulációban vastagon kiemelve rögzítette, hogy annak aláírásával a jogutód új kft viszi tovább a 3757321 kötvényszámú szerződést, és abból az ingatlan 1. törlésre kerül. A felperes ezt az indítványozó közreműködésével aláírta, és visszajuttatta az alperesnek. 2015. szeptember 12-én az ingatlan 1.-et érintően a felperes nevére a 4636262 számú kötvényt állította ki az alperes, 2015. szeptember 10-ei kockázatviselési kezdettel. Ezt az eljárást sem a felperes, sem az indítványozó, mint biztosítási alkusz nem kifogásolta. Erre a megállapításra jutott a bíróság abban a perben is, amely a felek között korábban, biztosítási díj követelése miatt indult. A bíróság levezette azt is, hogy a felek jogviszonyára a Ptk. irányadó, és annak szabályai alapján a szerződést nem támadták meg. Megállapította továbbá, hogy az ingatlan 1. azonos a

káresemény helyszínével – csak két bejárattal rendelkezik –, ezért a biztosítási szerződésben jól van megjelölve a telephely, amiről az alperes is bármikor meggyőződhetett volna. A Ptk. és az alperes által alkalmazott szerződési feltételek áttekintésével a bíróság megállapította, hogy a felperes a bérbeadás útján történő hasznosítást nem hallgatta el, arról az alperes tudomással bírt.

- [11] A 2018. június 13-ai tűzkár biztosítási esemény volt, amelyért az alperes – a Ptk. hatálya alá tartozó – 4636262 kötvényszámú vagyont biztosítási szerződés szerint helytállni köteles.
- [12] A bíróság a Ptk. 6:443. § (2) bekezdésére hivatkozással azt is kimondta, hogy a 4636262 számú kötvény ugyan a szerződő fél ajánlatától eltért, de az ezzel kapcsolatos aggályát a fél (a felperes) közel négy évig nem jelezte, miközben az alperes e szerződés alapján kérte a díjfizetést. A bíróság szerint a jelen esetben nem szakkég és fogyasztó áll egymással szemben, mert a biztosítási alkuszként az indítványozó is szakkégnek minősül, ezért nem értékelhető az alperes terhére, hogy a figyelemfelhívását sem a felperes, sem az indítványozó nem észlelte. Mindezek alapján a felperes azon érvelése sem helytálló, hogy mindössze kötvényszám-elírás történt volna. Nem fogadta el a bíróság továbbá a felperes azon érvelését sem, hogy az ugyancsak az alperessel kötött felelősségbiztosítási szerződés adatlapján feltüntetett bérbeadási, raktározási tevékenység egyúttal a vagyont biztosítási szerződésre vonatkozó tájékoztatásnak is minősülne.
- [13] 2.2. Az elsőfokú közbenső ítélet ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezett, amelyek alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla a 2022. november 15-én meghozott, 4.Pf.20.380/2022/12. számú közbenső ítéletével a Fővárosi Törvényszék közbenső ítéletét helybenhagyta.
- [14] A fellebbezésekben és a fellebbezési ellenkérelmekben foglaltakra reagálva az ítéltábla kimondta, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felek között 2015. szeptember 10. napjával az ingatlan 1.-re vonatkozóan, a 4636262 számú kötvényben rögzítettek szerint új biztosítási szerződés jött létre, amelyre a Ptk. rendelkezései irányadók. A Ptk. 6:443. §-a értelmében a felperes volt a biztosítási ajánlattevő, a felperesnek az új kft. kiválásáról szóló értesítő email-jéből azonban további egyértelmű szerződési akarat nem olvasható ki, ez pedig a felperes – mint biztosítási ajánlattevő – terhére esik. Az alperes az elkészített díjkalkulációban külön kiemelten felhívta a felperes figyelmét, hogy miként fog változni a korábbi biztosítási szerződés a kiválás miatt, és hogy az ingatlan 1.-re új biztosítási szerződés kerül megkötésre. A díjkalkuláció aláírásával és visszajuttatásával a felperes e tartalommal tette meg a biztosítási ajánlatát, az alperes pedig ennek megfelelően állította ki a 4636262 számú kötvényt. Ezt az eljárást aztán a felperes éveken keresztül nem kifogásolta.
- [15] Az elsőfokú bíróság az ítéltábla szerint helytállóan alkalmazta a Ptk. rendelkezéseit, amikor az alperes érvénytelenségi kifogásának nem adott helyt. A Ptk. és a

vagyonbiztosítási szerződés biztosítási feltételei alapján az alperes mentesülésre sem hivatkozhatott alappal. Ugyan a felperes az őt terhelő közlési (változásbejelentési) kötelezettségnek nem tett eleget maradéktalanul, amikor nem jelezte, hogy az ingatlan 1.-en több épület áll, eltérő megközelítési lehetőségekkel, és azokat nem csak sportlétesítményként használja, és ezért az alperes szolgáltatási kötelezettsége a külön megjelölhető, nem wellness tevékenységgel érintett épületekben keletkezett tűzkárookra nem állt be. Az alperes azonban elismerte, hogy a tűzkár az ingatlan 1.-en keletkezett, és az ottani sportlétesítmény épületét is érintette, amiért ő részbeni teljesítési kötelezettséggel tartozik, vagyis a teljes kereset elutasítására irányuló fellebbezési kérelme nem foghatott helyt. A részbeni elismerésre tekintettel megállapítható, hogy az alperes az ingatlan 1.-en 2018. június 13-án bekövetkezett tűz káreseményért, mint biztosítási eseményért a biztosítási feltételek szerint helytállási kötelezettséggel tartozik, ezért az elsőfokú közbenső ítélet megváltoztatására nem volt indok.

- [16] 2.3. Az indítványozó a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.380/2022/12. számú közbenső ítélete ellen 2023. február 22-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be, mivel azonban felülvizsgálati kérelmet is előterjesztett a Kúriához, ezért az Alkotmánybíróság – egyesbíróként eljárva – az alkotmányjogi panaszt a 2023. március 16-án meghozott, IV/485-2/2023. ügyszámú végzésével, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének – korábban hatályos – 32. § (3) bekezdése alapján visszautasította. Az Indokolásban arról is tájékoztatta az Alkotmánybíróság az indítványozót, hogy „a Kúria felülvizsgálati eljárás során hozott döntését követően – az Abtv.-ben meghatározott feltételek teljesülése esetén – a jogerős döntés elleni alkotmányjogi panasz előterjesztésének lehetősége továbbra is nyitva áll az indítványozó számára. Az Ügyrend 32. § (4) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a kúriai döntésre is ki kell terjeszteni, ellenkező esetben elkésettnek minősülhet az indítvány.”
- [17] 2.4. A felperes és az indítványozó a másodfokú jogerős határozat ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyet a Kúria a 2023. május 16-án kelt, Gfv.I.30.126/2023/2. számú végzésével visszautasított.
- [18] Az indokolásban a Kúria rámutatott, hogy a felülvizsgálati kérelmekhez nem csatoltak a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, ezért azok érdemben nem bírálhatók el, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 408. § (2) bekezdése, 409-410. §-ai, 412. § (2) bekezdése és 415. § (1) bekezdés e) pontja alapján.
- [19] 2.5. A Kúria Gfv.I.30.126/2023/2. számú végzésével szemben az indítványozó jogegységi panaszt terjesztett elő, amelyet a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a 2023. augusztus 28-án kelt, Jpe.II.60.046/2023/9. számú végzésével visszautasított.
- [20] Az indokolásban foglaltak szerint – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/C. § (6) bekezdés c) pontjára, (2)

bekezdés e) pontjára, valamint a Pp. 148. § (1) bekezdésére és 617. §-ára figyelemmel – megállapítható, hogy a jogegységi panaszt ugyan határidőben nyújtották be, de az eljárási illeték határidőben történő megfizetése és jóváírása nem történt meg a 30 napos határidőn belül, ezért a Kúria a jogegységi panaszt, mint érdemben el nem bírálhatót, visszautasította.

- [21] 3. Az indítványozó 2023. június 28-án – ismételten – alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.380/2022/12. számú közbenső ítélete ellen, kérve annak megsemmisítését. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként a XXVIII. cikk (1) bekezdését jelölte meg. Az indítványozó utalt rá, hogy az alapperben beavatkozóként vett részt, ezért „az egyedi ügyben érintett szervezetnek” minősül; jogorvoslati lehetőségeit kimerítette; és az ügy érdemében hozott döntést támadja. A határidőt illetően az indítványozó hivatkozott az Ügyrend – 2023. május 11-étől hatályos – 32. § (4) bekezdésére, valamint arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla jogerős közbenső ítéletét 2023. február 22-én (határidőben) már megtámadta alkotmányjogi panasszal, most pedig ismét ezt a bírói döntést támadja, a Kúria Gfv.I.30.126/2023/2. számú végzése átvételétől számított, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül. A Kúria ezen döntését azonban az indítványozó nem kívánta megtámadni.
- [22] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jogot sérti. Ezzel összefüggésben hivatkozik az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogára, és azt kifogásolja, hogy a támadott jogerős közbenső ítélet a felperes fellebbezését úgy minősítette alaptalannak és változtatta meg az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, hogy közben nem értékelt több, az érvényesíteni kívánt követelés szempontjából lényeges, az ügy érdemét érintő elemet.
- [23] Az alkotmányjogi panaszban tételesen felsoroltak szerint arra nem adott választ az ítéltábla, hogy miért tekintette a Ptk. 6:452. § (3) bekezdése alapján lényeges körülménynek az ingatlan 1.-en a bérlő tevékenységét, miközben ezt az alperes kockázatvállaló tanúja nem tekintette annak; miért nem tudta be az alperes ismeretének mindazt az információt, amiről a kockázatvállaló tanúnak tudomása volt; a bérlő tevékenysége mennyiben hatott közre a biztosítási esemény bekövetkezésében, amikor a tűzvizsgálati jelentés szerint a tüzet egy lámpatest okozta; miért tartotta magát kompetensnek szakértői vizsgálat hiányában a bíróság abban a kérdésben, hogy a bérlői tevékenység közrehatott-e a tűz keletkezésében; miért a jogutód új kft.-t léptették be a jogelőd biztosítási szerződésébe; a felperes mely nyilatkozatát értelmezte úgy, hogy kerüljön ki a saját, 2010 óta folyamatosan fennálló biztosítási szerződéséből; miért tért el jogkérdésben a Kúria Pfv.V.21.554/2018/11. számú ítéletétől; miért nem értékelt a felperes által becsatolt katasztrófavédelmi jelentést és igazságügyi szakértői véleményt arról, hogy a raktárépület világítótesteinek mentzárlata az ott folytatott tevékenységtől függetlenül

következett be; miért értékelte mégis közreható körülményként a bérlő raktározási tevékenységét; és miért állítja az alperes helytállási kötelezettsége hiányát, amikor a teljeskörű helytállási kötelezettséget kimondó elsőfokú közbenső ítéletet helybenhagyta.

- [24] Az indítványozó álláspontja szerint e kérdések az ügy érdemét – a kereset jogalapját, az alperes helytállási kötelezettségét – érintik, azokat mégsem vizsgálta meg az ítéletábra kellő alapossággal, és az indokolásban nem térte ki rájuk kellő részletességgel. További alapjogi sérelemként értékelte az indítványozó azt is, hogy a jogerős közbenső ítélet a rendelkező részben megállapította a kereset jogalapjának fennálltát, az indokolás azonban mégis az alperes helytállási kötelezettségének a hiányát rögzítette. A 24/2018. (XII. 28.) AB határozatra hivatkozással az indítványozó úgy érvelt, hogy – a jogorvoslati eljárás során is – a hatékony jogvédelem és a bírósághoz fordulás joga szempontjából követelmény az, hogy a kereseti kérelem szerinti jogalapra tartozó kérdésről a bíróság az ítélet rendelkező részében határozzon, ennek pedig az alkotmányjogi panasz szerint az ítéletábra nem tett eleget, így az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése ezen okból is sérült.
- [25] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [26] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [27] 5. Az indítványozó – az Abtv. 30. § (1) bekezdésére és az Ügyrend 32. § (4) bekezdésére figyelemmel – határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll, tekintettel arra, hogy az alapügyben felperesi beavatkozó volt. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozott – megjelölve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését –, továbbá a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [28] 6. Megállapítható volt, hogy az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek eleget tesz. Tartalmazza: *a)* a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát

megalapozza (Abtv. 27. §); *b*) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [a XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán azt, hogy a jogerős közbenső ítélet nincs kellően megindokolva]; *c*) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.380/2022/12. számú közbenső ítélete); *d*) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [XXVIII. cikk (1) bekezdés]; *e*) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; valamint *f*) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.

- [29] 7. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [30] 7.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jog az indítványozó szerint amiatt sérült, mert az ítéltábla több, az ügy érdemét érintő kérdésre nem tért ki kellő részletességgel az indokolásban, valamint ott az alperes helytállási kötelezettségének a hiányát rögzítette, míg a rendelkező részben a jogalap fennálltát állapította meg. A támadott bírói döntésben foglaltak alapján azonban az alkotmányjogi panasz ezen állításai nem megalapozottak.
- [31] A jogerős közbenső ítéletet áttanulmányozva kitűnik, hogy az ítéltábla a Ptk. 6:452. § (1) bekezdésében és a biztosítási szerződési feltételekben (1.2. pont, 1.4.1. pont) foglaltak alapján állapította meg, hogy „a biztosítás elvállalása szempontjából lényeges körülmény, hogy mely ingatlant, azon belül több épület esetén mely épületeket, illetve azok mely helyiségeit kívánja biztosítani a biztosítási ajánlatot tevő, valamint, hogy a biztosított épület bérbeadott-e, és milyen tevékenységet folytatnak a biztosított épületben.” {Indokolás [13] pont.} Ugyancsak a biztosítási feltételekben foglaltak alapján mondta ki az ítéltábla, hogy „a felperes a közlési kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget, amikor nem jelölte meg, hogy az ingatlanon több épület áll, eltérő megközelítési lehetőségekkel és nem csak sportlétesítményként használja azokat, azaz az épületekben folyó tevékenységeket nem részletezte.” (Indokolás [15]) Arra is rámutatott az ítéltábla, hogy a felperesnek a 2015. évi szerződéskötés időpontjára nézve kellett volna azt bizonyítania, hogy az alperes ismerte a külön be nem jelentett körülményeket, ezt pedig kétséget kizáró módon nem tudta bizonyítani, mert erre a 2013. évi szerződésmódosításkori ismeretek nem voltak alkalmasak. Vizsgálta az ítéltábla azt a kérdést is, hogy a raktározási tevékenység – ahhoz képest, ha pusztán csak sporttevékenységet folytattak volna az érintett épületben – közvetett módon közrehatott a tűz bekövetkezésének lehetőségében és a tűz terjedésében. Az első és a másodfokú bíróság is egybehangzóan, több alkalommal, részletesen levezetve megválaszolta azt a kérdést, hogy miért a jogutód új kft. vitte tovább az ingatlan 2. biztosításáról szóló, 3757321

kötvényszámú szerződést, és miért került – a felperes és az indítványozó által sem kifogásolt módon – az új, 4636262 kötvényszámú szerződésbe az ingatlan 1. szerinti telephely biztosítása.

- [32] A jogerős közbenső ítélet rendelkező részében az szerepel, hogy a „Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.” Az elsőfokú közbenső ítélet rendelkező része pedig úgy szólt, hogy a „bíróság megállapítja, hogy az alperes a[z ingatlan 1.] alatt található ingatlan 2018. június 13. napján bekövetkezett tűzkáreseményért, mint biztosítási eseményért a 4636262 számú kötvény és a hozzátartozó Perfekt Vagyonbiztosítási és Üzemszünet biztosítás Feltételeiben rögzítettek szerint helytállási kötelezettséggel tartozik.” Ehhez képest nem mutatkozik ellentmondás a jogerős közbenső ítélet indokolásával, amely a [16]–[17] pontokban megállapítja, hogy az alperes már az elsőfokú eljárásban is részben elismerte szolgáltatási kötelezettségét, ezért a teljes kereset elutasítására irányuló fellebbezési kérelme nem foghatott helyt; és „[m]iután az alperes részben elismerte szolgáltatási kötelezettségének fennállását, ezért az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megállapítása, miszerint az alperes a[z ingatlan 1.] alatti ingatlanban 2018. június 13. napján bekövetkezett tűz káreseményért, mint biztosítási eseményért a biztosítási feltételek szerint helytállási kötelezettséggel tartozik, helytálló, annak, mint közbenső ítéleti döntésnek a megváltoztatására nem volt indok.” (Indokolás [17])
- [33] 7.2. Az Alkotmánybíróság a jelen ügy kapcsán is megismétli: „Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]} Azonban az Alkotmánybíróság a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban azt is megállapította, hogy a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (Indokolás [89]).
- [34] Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]; 3084/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [29]}. Önmagában az, hogy a bíróság a tényeket és a bizonyítékokat az indítványozótól eltérő módon értékelte, azokból nem az indítványozó által helyesnek

vélt következtetést vont le, és nem osztotta az indítványozó jogi álláspontját, még nem teszi az eljárást tisztességtelenné {hasonlóan: 3084/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [30]}.

- [35] Az Alkotmánybíróság megerősíti, hogy: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja fogalmazza meg, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. A bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. [...] A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]; 3241/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [13]; 3039/2019. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [15]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti superbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [13]–[14]; 3241/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [13]; 3039/2019. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [36] Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panaszban a támadott jogerős közbenső ítélet indokolásával szemben – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján – megfogalmazott kritikák nem vetik fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem értékelhetők alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként sem.
- [37] 8. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadhatósági akadályban szenved. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. említett 29. §-ában foglaltakra, visszautasította, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján.

Budapest, 2024. február 6.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró